

учасникові цієї взаємодії розвиватися та удосконалюватися, перебуваючи в системі «суб'єкт-суб'єктних» відносин. Основою суб'єкт-суб'єктних відносин як цінностей є цілеспрямована добросовісна педагогічна діяльність, яка може бути забезпечена тільки на основі глибоких спеціальних, психолого-педагогічних, професійних знань, умінь і навичок, багатства методів і прийомів, їх конкретної інструментовки [2].

Але в цей час існують проблеми в роботі куратора, як суб'єктивні, так і об'єктивні. В цілому вони цілком розв'язувані. Керівництво університету, інститутів і факультетів всебічно підтримують роботу кураторів. Однак без внутрішньої енергії самих кураторів, без їхнього прагнення до діяльності, наполегливості не обійтися. Часто результати роботи кураторів важко відчутні та відразу не помітні. Але ця робота обов'язково виразиться через якийсь час в успішному особистому й професійному становленні майбутніх фахівців.

Список використаних джерел:

1. Про вищу освіту : закон України від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

2. Бойко А. Суб'єкт-суб'єктні взаємини як цінності виховання / А. Бойко [Електронний ресурс]. - 16.10.2007. - Режим доступу: <http://ru.oswta.ua/school/method/upbhng/337/>.

Одержано 18.09.2014

УДК 001.89(378:34:811)(4)

Вікторія Яківна МІЩЕНКО,

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри іноземних мов № 2

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Іноземна мова в юридичній освіті: європейський досвід міжнародного співробітництва

Процеси глобалізації й демократизації, створення єдиного інформаційного простору та геополітичні зміни, які відбуваються в сучасному світі, розширюють кордони і відкривають нові можливості перед молоддю. Освіта як фундаментальна складова формування світогляду особистості повинна відповідати запитам часу. Тому сьогодні формування освітніх цілей відбувається не на рівні держав, а на міждержавному, міжнаціональному рівнях, коли основні пріоритети проголошуються в міжнародних конвенціях та документах і є стратегічними орієнтирами міжнародної спільноти. Держави формують національну освітню політику таким чином, аби вона сприяла інтеграції в

міжнародні співтовариства. Протягом останніх десятиліть на міжнародному рівні триває ґрунтовна дискусія навколо того, як дати людині належні знання, вміння та компетенції для забезпечення її гармонійної взаємодії з суспільством, що швидко розвивається й постійно змінюється. Відомі міжнародні організації, що нині працюють у сфері освіти, вивчають проблеми, пов'язані з компетентісно орієнтованою освітою; серед них - ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ, ПРООН, Рада Європи, Організація європейського співробітництва та розвитку, Міжнародний департамент стандартів тощо.

Загальновідомим фактом є те, що в останні 30 років у всьому світі спостерігається постійне збільшення потреби у вивченні іноземної мови, і особливо англійської, що є мовою міжнародного спілкування, не тільки і не стільки для підвищення рівня розвитку людини як особистості взагалі, скільки для формування її професійної компетенції. Про це свідчить зеличезна кількість літератури з даної проблематики, в тому числі інтернет-видань, наприклад «English for Specific Purposes World». Дійсно, вивчення іноземної мови лише для подолання мовного бар'єру та уникнення так званого культурного шоку у спілкуванні з представниками інших культур само по собі не забезпечує ефективної комунікації у фаховому середовищі. Для такої комунікації потрібні спеціальні знання й уміння, а отже й особливі підходи й методи викладання іноземної мови.

Важко перебільшити роль іноземної мови у професійній підготовці юристів, чия робота пов'язана з міждержавними відносинами, міжнародним бізнесом тощо. Зрозуміло, що навчальні плани, за якими готуються такі спеціалісти, мають передбачати особливі форми й методи викладання іноземної мови, а також відводити набагато більшу кількість часу для її вивчення, ніж програми для юристів, які спеціалізуються на національному праві. Прагнення фахівців обмінюватись досвідом і спільно шукати рішення нагальних проблем призвело до створення Європейської асоціації викладачів юридичної англійської EULETA

Проаналізуємо, наприклад, як вирішують проблему викладання іноземної мови для юристів у Великій Британії, яка є учасницею Болонського процесу. У цій країні автономія університетів є одним з базових принципів вищої освіти, не зважаючи на те, що майже всі вищі навчальні заклади фінансуються державою. Кожний університет може розробляти свої власні курси і пропонувати власні програми. Якість вищої освіти контролюється незалежним загальнонаціональним органом Quality Assurance Agency. Інформацію про навчальні плани дуже легко отримати (чого, на жаль не можна сказати про Україну), адже кожний університет на своєму інтернет-сайті розміщує достатньо докладний опис пропонуваніх програм з переліком основних і факультативних курсів.

кількістю лекційних семінарських, індивідуальних занять з тим, щоб людина, яка вирішує, де саме їй вивчати право, змогла підібрати найбільш прийнятний для неї набір дисциплін.

Найпомітнішою рисою юридичної освіти у Великій Британії є вивчення права у порівняльному аспекті; тобто існує величезна кількість бакалаврських програм, які передбачають крім вивчення національного права вивчення права інших країн, особливо європейських, і, обов'язково, мови цієї країни. Такі програми пропонуються різними вищими навчальними закладами, починаючи з Оксфорда і Кембриджа і закінчуючи менш відомими для нас університетами, наприклад: University College London, the University of Aberdeen, Birmingham Law School тощо. Стосовно іноземної мови зазначимо таке. По-перше, програми з вивчення права іншої країни, а отже і мови цієї країни, розраховані на чотири роки навчання, на відміну від трирічних програм з вивчення лише національного права. По-друге, один рік (як правило, третій) студенти навчаються в університеті країни, правову систему якої вони вивчають, і викладання, звичайно, ведеться мовою цієї країни. По-третє, різні університети висувають різні вимоги щодо рівня володіння іноземною мовою. Деякі вимагають, щоб студенти вступали до університету, вже маючи рівень достатній для того, аби слухати лекції з права іншої країни іноземною мовою, і їхні навчальні програми не включають іноземну мову як окрему дисципліну. Інші, навпаки, пропонують інтенсивно вивчати іноземну мову як обов'язкову дисципліну протягом перших двох років, щоб підготувати студентів до ефективного навчання за кордоном протягом третього року. Таке навчання передбачає обмін студентами здійснюється в рамках програми Erasmus, затвердженою Європейською комісією у 1987 році.

Програму Еразмус названо на честь видатного голландського вченого XV століття, гуманіста і теолога Еразма Роттердамського, який багато мандрував Європою, навчався і працював у різних університетах. Після смерті, він залишив весь свій статок Базельському університету. Одночасно, назва Erasmus є акронімом, що розшифровується як «Схема дії європейського співтовариства для підвищення мобільності студентів університетів» (англ. *Erasmus- European Community Action Scheme for the Mobility of University Students*)

Її основною метою є сприяння співпраці між університетами та мобільності студентів в кордонах ЄС. З 1995 року Програма Еразмус стала складовою програми Socrates, її метою, зокрема, було надання студентам кваліфікацій та дипломів, що визнаються усіма країнами - членами ЄС. Socrates була замінена програмою Socrates II у січні 2000

року. З початку 2007 року програму-парасольку Socrates замінила програма «Навчання протягом життя» (англ. Lifelong Learning Programme), що передбачала вже не тільки навчання, а й стажування для студентів, а також навчання викладацького складу. Загальне керівництво програмою здійснює Європейська комісія. Налагодження партнерських мереж, виконання всіх заходів, передбачених програмою Еразмус, здійснюється Виконавчим агентством з питань освіти, аудіовізуальних засобів і культури (EACEA) під керівництвом Генерального директорату Європейської Комісії з питань освіти та культури (DG EAC). В програмі беруть участь 33 країни.

Для посилення академічних, культурних та економічних зв'язків між західноєвропейськими та східноєвропейськими країнами в рамках програми Erasmus Mundus був розпочатий проект EMP - AIM, який об'єднує 17 університетів: 8 - в країнах ЄС і 9 - в Україні, Білорусі та Молдові. Проект координується Університетом імені Миколаса Ромеріса (Литва).

Нова програма Erasmus+ розрахована на 7 років (2014-2021). Її бюджет становить €14,7 млн, що на 40 % більше порівняно з поточними витратами. Це свідчить про прагнення ЄС інвестувати в сфери освіти, молоді та спорту. На сайті *Erasmus* є окремий розділ, який роз'яснює позицію ЄС щодо вивчення англійської мови (http://www.erasmusprogramme.com/erasmus_english.php). В ньому, зокрема, зазначається, що ЄС не фінансує стипендії для людей, що бажають вивчати англійську. Проте, сприяння вивченню мов та мовному розмаїттю є однією з особливих цілей програми Erasmus+, яка забезпечує лінгвістичну підтримку мови, що її використовують учасники в процесі навчання, стажування або волонтерської діяльності за кордоном.

Одержано 18.09.2014

УДК 342.92

Владислав Олегович НЕВЯДОВСЬКИЙ,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри адміністративного права та процесу

Харківського національного університету внутрішніх справ

Нове в органах управління у сфері вищої освіти

Питання здобуття вищої освіти в усі часи було досить актуальним. Це пояснюється кількома аспектами, в основі яких полягає бажання отримати систематизовані знання, уміння і практичні навички, способи мислення, професійні, світоглядні та громадянські якості, морально-